

Statenmededeling

Onderwerp

Afronding Tweede Bestuursovereenkomst Water

Datum

8 november 2016

Documentnummer

GS: 4070731

PS: 4107935

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De afronding van de Tweede Bestuursovereenkomst Water, die op 14 december 2007 is gesloten tussen de provincie Noord-Brabant en de Brabantse Waterschappen.

Aanleiding

Op 14 december 2007 is de Tweede Bestuursovereenkomst gesloten tussen de provincie Noord-Brabant en de vier Brabantse waterschappen. Doel was de uitvoering te stimuleren van projecten die bijdragen aan de provinciale waterdoelen voor verdrogingsbestrijding, beek en kreekherstel, vismigratie, waterberging, waterkwaliteit en Ecologische Verbindingszones. De looptijd van de Tweede Bestuursovereenkomst Water (BO2) met de waterschappen was tot en met 31 december 2015. Bij het vijfde ijkmoment hebben Gedeputeerde Staten (GS) en de Noord-Brabantse Waterschapsbond op 8 december 2014 geconstateerd dat de afgesproken prestaties binnen de [Tweede Bestuursovereenkomst](#) volledig zijn geborgd in projecten. Tevens is geconstateerd dat een beperkt deel van de prestaties een risico kende in de uitvoering door knelpunten in grondverwerving of procedures. Het betrof veelal grotere en complexe projecten. GS hebben ingestemd met een uitloop van de uitvoering van deze projecten van 2 jaar (tot eind december 2017), onder voorbehoud dat Provinciale Staten (PS) hiermee zouden instemmen. PS hebben op 16 oktober 2015 ingestemd met deze uitloop ([Statenvoorstel 62/15 Bestuursrapportage 2015](#)).

In deze Statenmededeling geven we een overzicht van de prestaties en de financiën van de Tweede Bestuursovereenkomst.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten voeren de Tweede Bestuursvereenkomst uit, Provinciale Staten hebben een controlerende rol.

Datum

8 november 2016

Documentnummer

GS: 4070731

PS: 4107935

Kernboodschap

1. De gehele prestatie van de Tweede Bestuursvereenkomst wordt gerealiseerd

Eind 2015 is het gros van de afgesproken prestaties gerealiseerd. De nog af te ronden projecten (30 stuks) zijn in uitvoering of bevinden zich in een vergevorderd stadium van de voorbereiding op de uitvoering. Tabel 1 geeft een overzicht van de prestaties van de Tweede Bestuursvereenkomst.

Tabel 1. Prestatie-overzicht van de BO2

Prestaties binnen BO2	Verdrogings bestrijding (ha)	Beek herstel (km)	Vispas sages (stuks)	Water berging (ha)	Water kwaliteit (ha)	Waterbodem kwaliteit (km)	Ecologische verbindings zones (km)
afgesproken prestatie	12995	200	86	1780	987	18	250
Vastgelegd in projecten	13353	206	99	1586 ¹⁾	987	18	240
Gerealiseerd op 31 dec 2015	10179	158	83	1208	987	17	178
nog af te ronden	3174	48	16	378	0	1	62

¹⁾ Bij het 5^e ijkmoment is geconstateerd dat de waterschappen in diverse gevallen gekozen hebben voor een andere aanpak om wateroverlast te bestrijden in plaats van de traditionele aanpak, waarbij hectares worden ingericht om water te bergen. De oorspronkelijke prognose voor 'inrichting hectares waterberging' daalt op die manier, maar het achterliggende doel 'oplossen wateroverlast knelpunten' wordt onverminderd gerealiseerd.

2. Er is een voordelig afwikkelingsverschil na afronding van de Tweede Bestuursvereenkomst

De provincie heeft de provinciale cofinanciering aan de waterschappen om de BO2 prestaties te realiseren beschikbaar gesteld in de vorm van programmatische subsidiebeschikkingen. Medio 2016 zijn deze subsidiebeschikkingen afgerekend voor de projecten die gerealiseerd waren. Met de vaststelling van de subsidiebeschikkingen van de programma's kan de financiële balans opgemaakt worden. Er is sprake van een voordelig afwikkelingsverschil van ruim €48 miljoen, waarvan ongeveer de helft nodig voor het oorspronkelijk doel, namelijk de uitvoering en afronding van BO2 projecten. Hierbij is de overprogrammering van het Provinciaal Waterplan (PWP) reeds verwerkt. Tabel 2 maakt dat inzichtelijk.

De BO2 projecten die nog afgerond worden, hebben een omvang van €23 miljoen. Hiervoor geven we nieuwe subsidiebeschikkingen af. Omdat het lopende projecten zijn in een vergevorderd stadium van de uitvoering, is een deel van de kosten al gemaakt. Juridisch-technisch kunnen we alleen

complete projecten opnieuw beschikken. Vandaar de hoogte van het bedrag.

Datum

8 november 2016

Documentnummer

GS: 4070731

PS: 4107935

Tabel 2. Financieel overzicht afronding BO2, verdeeld over de reserves

Reserve	Voordelig ontwikkelingsverschil	Nodig voor afrondings projecten BO2	Restant
ILG reserve	€ 15.279.034	€ 8.686.624	€ 6.592.410
PWP-reserve	€ 26.335.219	€ 13.174.490	€ 13.160.730
grondwaterheffing	€ 7.010.414	€ 1.434.924	€ 5.575.490
Totaal	€ 48.624.667	€ 23.296.037	€ 25.328.630

De waterschappen hebben substantieel minder provinciaal geld nodig gehad, dan aan de voorkant was geschat. Het gaat hierbij om PWP-geld en om middelen die de provincie van het rijk heeft ontvangen in het kader van de Inrichting Landelijk Gebied (ILG). Hiervoor zijn verschillende redenen aan te geven:

- Projecten zijn goedkoper geworden vanwege aanbestedingsvoordeel. Veel projecten zijn de uitvoering in gegaan toen de economische crisis volop merkbaar was. Aannemers hebben werken tegen lage prijzen aangenomen.
- Wijze van uitvoering bij de doelen verdrogingsbestrijding en waterberging. Bij waterberging is in diverse gevallen gekozen voor een andere aanpak dan de traditionele aanpak waarbij hectares worden ingericht om water te bergen. De oorspronkelijke prognose voor 'inrichting hectares waterberging' daalde op die manier, maar het achterliggende doel 'oplossen wateroverlast knelpunten' is onverminderd gerealiseerd. Bij verdrogingsbestrijding zijn diverse grote natte natuurepels aangepakt, waarbij met relatief beperkte maatregelen een groot gebied is hersteld (schaalvoordeel maatregelen).
- Aanpassing van de prestaties verdrogingsbestrijding en beek en kreekherstel gedurende de looptijd van de BO2. Na de beëindiging van de ILG-overeenkomst met het rijk en de financiële afwikkeling daarvan in 2012, zijn de prestaties voor verdrogingsbestrijding en beekherstel in natte natuurepels bijgesteld. Het aantal kilometers beek en kreekherstel is daarbij naar beneden bijgesteld, het areaal verdrogingsbestrijding is daarbij naar boven bijgesteld. Op het moment van bijstelling was de verwachting dat het totale BO2 budget nodig was voor de uitvoering, maar door de goedkopere aanpak van verdrogingsbestrijding (zie bullet hiervoor) zijn minder BO2 middelen ingezet.
- Er zijn veel meer middelen van derden ingezet dan begroot. Gedurende de looptijd van de BO2 hebben provincie en waterschappen succesvol Europees geld binnengehaald (Life+, Interreg en POP2). Daarnaast zijn Rijksmiddelen (oa KRW-synergiemiddelen en Natura2000 middelen) ingezet in de projecten.

- Een integrale aanpak van veel projecten: door verschillende doelen te koppelen, gaan de uitvoeringskosten omlaag.

Datum

8 november 2016

Documentnummer

GS: 4070731

PS: 4107935

Het restant BO2 is verdeeld over drie reserves en vloeit hiernaar terug: de ILG-reserve, de PWP-reserve en grondwaterheffing (tabel 2). De middelen in de ILG-reserve zijn beschikbaar voor de afronding van ILG-projecten. Het restant van de middelen in de PWP-reserve zijn in principe gereserveerd voor het Deltaprogramma ([Statenbesluit van 14 november 2014, 2^e bestuursrapportage 2014](#)). De middelen in de grondwaterheffing vallen terug in de grondwaterreserve.

Consequenties

1. *De aanpak van de Tweede Bijeenkomst heeft tot een forse bijdrage geleid aan de provinciale waterdoelen.*

De programmatische aanpak van de BO2 is er in geslaagd de flexibiliteit voor de waterschappen te vergroten en hiermee de continuïteit van de uitvoering te borgen. Binnen de BO2 is een groot aantal projecten uitgevoerd, die een bijdrage hebben geleverd aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water, Natura2000 en het Provinciaal Waterplan 2010-2015 ten aanzien van verdrogingsbestrijding, beek en kreekherstel, vispassages, waterberging, waterkwaliteit en ecologische verbindingzones.

2. *De leerpunten van de Tweede Bestuursvereenkomst zijn meegenomen in het vervolg van de uitvoering van waterdoelen.*

In 2014 is de programmatische aanpak van de BO2 geëvalueerd (artikel 217a Provinciewet). De leerpunten van de BO2 hebben we als uitgangspunten meegenomen in het vervolg van de BO2, de Samenwerkingsovereenkomst tot uitvoering waterdoelen (STUW), zoals de gebiedsgerichte programmering (werk met werk maken) en een provinciale financiering aan de hand van een jaarprogrammering met projecten (in plaats van bulkfinanciering van een abstract programma). Met dit laatste is er beter zicht op de inzet van de provinciale middelen en kunnen we de Staten sneller informeren.

Europese en internationale zaken

nvt

Communicatie

Over de resultaten van de Tweede Bestuursvereenkomst is in het voorjaar van 2015 actief gecommuniceerd door met de waterschappen de brochure 'Een dijk van een samenwerking' op te stellen.

Vervolg

In 2017 volgt een voorstel aan PS inclusief begrotingswijziging voor de inzet van de middelen in de PWP-reserve en de grondwaterreserve, waarbij we rekening houden met de behoeften van het Deltaprogramma en het Provinciaal Milieu en Waterplan 2016-2021. Ook voor de inzet van de middelen in de ILG

reserve volgt in 2017 een voorstel aan PS inclusief begrotingswijziging om knelpunten in de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant op te lossen.

Datum

8 november 2016

Documentnummer

GS: 4070731

PS: 4107935

Bijlagen

nvt

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: de heer S. Terpstra, (06) 52 79 44 96, sterpstra@brabant.nl,
afd. Projecten- en Programmamanagement B van cluster Natuur en Milieu.

Opdrachtnemer: mevrouw A.C.D. Ertsen, (073) 680 83 63, dertsen@brabant.nl,
afd. Projecten- en Programmamanagement B van cluster Natuur en Milieu.